

**РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА ПРАКТИКИ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ**

УДК 81'243
А 43

Актуальні проблеми сучасної іноземної філології: Студентський науковий вісник. – Рівне: РДГУ, 2019. – 202 с.

Редакційна колегія:
Михальчук Н.О., доктор психологічних наук, завідувач кафедри практики англійської мови, РДГУ;
Воробйова І.А., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри практики англійської мови, РДГУ.

Рецензент:
Воробйова Л.М., кандидат філологічних наук, професор кафедри теорії та історії світової літератури РДГУ.

Упорядник випуску:
Воробйова І.А., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри практики англійської мови, РДГУ.

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ

Студентський науковий вісник

Розглянуто й затверджено на засіданні кафедри практики англійської мови РДГУ (протокол № 4 від 11.04.2019).

Затверджено та рекомендовано до друку на засіданні Вченої ради РДГУ (протокол № 4 від 25.04.2019 р.)

(с) РДГУ, 2019

textual reality. Thus, these emotively charged textual components help to figure out the emotional value of a publicistic text and trace its possible emotional effect on its readers.

REFERENCES

1. Гладько С.В. Эмотивность художественного текста: семантико-когнитивный аспект: Автореферат дис. ... канд. филол. наук / С.В.Гладько. – К.: КНЛУ, 2000. – 18 с.
2. Collins Dictionary [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.collinsdictionary.com/>
3. In the Pale of Winter, Trump's Tan Remains a State Secret [Electronic resource]. – URL: https://www.nytimes.com/2019/02/02/us/politics/trump-tan.html?login=email&auth=login_email
4. Macmillan Dictionary [Electronic resource]. – URL: <https://www.macmillandictionary.com/>
5. The Business Deals That Could Imperil Trump [Electronic resource]. – URL: <https://www.nytimes.com/2018/04/21/opinion/sunday/trump-business-mueller-money-laundering.html>
6. The Urgent Question of Trump and Money Laundering [Electronic resource]. – URL: <https://www.nytimes.com/2018/09/09/opinion/trump-money-laundering-russia-mueller.html>

Науковий керівник: канд. філол. наук, доцент Якуба В.В.

Лаптева А.В.

Сумський державний університет
Суми

БАГАТОЗНАЧНИСТЬ ТА ВЖИВАННЯ СИНОНІМІВ СЛОВА «МАЛО» В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

Мова характеризується постійним рухом, змінами та неоднорідністю. Основними її чинниками можна назвати динамічність та збагачення словника. Словотворення не завжди означає виникнення нових слів які різняться за значенням чи формою, це ще й повторне використання вже відомих слів, надаючи їм нових значень, а саме роблячи слова багатозначними. Багатозначні слова - це слова, які мають декілька значень і можуть нести різне смислове навантаження. Часто люди, які вивчають іноземні мови, стикаються з проблемою багатозначності у навчанні та повсякденному спілкуванні. Навіть носії мови не завжди правильно розуміють один одного, що може бути викликано різними регіонами/країнами проживання, культурою, віком, соціальним статусом тощо.

Ще більших труднощів багатозначність додає при аналізі та перекладі текстів наукового, художнього чи публіцистичного стилів, а особливо, що стосується систем автоматичного опрацювання тексту. В наш час існує багато різноманітних програм та додатків, створених задля збереження часу та людських ресурсів, перекладаючи за допомогою комп'ютерних систем та алгоритмів. Одним із таких додатків можна назвати *Google-translator*. Хоча, ця програма постійно вдосконалюється, вона ще не досягла того рівня розуміння та не охолоділа мовою на рівні людини. Вона опирається на вже відомі данні але не зможе інтуїтивно відчувати, що хотів передати той чи інший письменник у своїй роботі, використовуючи різні засоби вираження своєї думки. Існує також проблема зняття морфологічної багатозначності, яка вирішувалась різними способами. Спочатку, були створені алгоритми, які були засновані на правилах. Вже пізніше, застосовували статистичні алгоритми для вирішення цього завдання. Багатозначність, або полісемія, пов'язана з полі-функціональністю контексту щодо певного слова. Для розуміння тексту чи навіть окремих висловлювань дуже важливим є визначення правильного значення слів відносно контексту. О.О.Потебня казав, що «значення слова

можливе тільки в контексті. Вирване з контексту слово мертве, воно не функціонує, не виявляє ні своїх лексичних, ні тим більше формальних властивостей». Нажаль, повне вирішення проблеми багатозначності, зокрема в англійській мові, зараз є недосяжною.

Багато дослідників працювали і працюють над вирішенням даної проблеми, відкриваючи нові поняття та створюючи новітні підходи в області лінгвістики. Одними з таких є О.Сперсен, який говорив про таку лінгвістичну універсалію, як закон економії мовних засобів або закон економії мовних зусиль від А.Мартіне, який дає змогу мовцям полегшити власні мовні зусилля та підвищити ефективність передавання інформації та швидкість її оброблення шляхом добору «найбільш раціональних і коротких для цілей комунікації мовних засобів». Економія виявляється і в повторній реалізації словотвірної моделі. Також, сюди можна віднести таких дослідників, як І.В.Арнольд «Лексикологія сучасної англійської мови», В.В.Бушкова «Порівняльна лексикологія англійської та української мов: конспект лекцій», В.В.Виноградов «Основні типи лексичних значень слова», В.Г.Гак «Семантична структура слова», С.Д.Кацнельсон «Зміст слова, значення й позначення», Ф.А.Литвин «Багатозначність слова в мові», З.А.Харитончик «Лексикологія англійської мови» та інші.

Метою цієї статті є визначення рівнів проявлення багатозначності у мові, правильне вживання синонімів слова «мало» в англійській мові, еквівалентами якого є слова *little / few* та у яких випадках буде доречним їх використання у контексті спілкування англійською мовою.

В англійській мові близько 40-60% слів є багатозначними. П.Дін розробив свою власну теорію полісемії. Він вважав, що існують три основні компоненти, на які слід звертати увагу при розгляданні питання полісемії, а саме:

1. Вибір сенсу (*sense selection*);
2. Семантична зв'язність (*semantic relatedness*);
3. Категоріальна приналежність (*category identity*).

Проблема вибору адекватного значення (сенсу) невід'ємна від розгляду лексичної багатозначності – цей вибір здійснюється внаслідок аналізу фіксованого набору конвенціональних значень з урахуванням контексту. При цьому, як вказує П.Дін, багато видів полісемії просто не могли б бути реалізовані без допомоги екстралінгвістичного та лінгвістичного контекстів [1]. При виконанні операції вибору не тільки відбирається адекватне значення з числа вже існуючих, але також може створюватися нове значення, прив'язане до контексту [2].

Семантична зв'язність завжди перебувала в фокусі уваги при розгляді багатозначності, так як саме це є одною з властивостей, що відрізняють полісемію від омонімії. Що стосується полісемії, то в цьому випадку семантичний зв'язок може бути підтверджений експериментально, про що свідчать дослідження ряду авторів (А.Лерер, О.Панман). На думку П. Діна, практично неможливо знайти загальне провідне значення для всіх варіантів слова, а незв'язані сенси, навпаки, можуть мати багато спільних рис, що аж ніяк не робить їх пов'язаними. Головний висновок, до якого приходять переважна більшість вчених, полягає в тому, що полісемія, як вважалося раніше, не піддавалася поясненню, насправді ж не є такою, якщо розглядати її з точки зору когнітивної теорії категоризації. вона являє собою природний наслідок гнучкості концептуальної організації та особливостей її структури [3].

Ми розглянемо кілька рівнів проявлення багатозначності. Перший – це багатозначність на рівні розпізнавання частин мови. Прикладом цього можна назвати збіг дієслів третьої особи однини теперішнього часу і іменників множини в англійській мові.

The means – Інструменти. *She means her next trip to Paris.* – Вона має на увазі її наступну поїздку до Парижу.

Основна форма дієслова може співпадати з іменником і прикметником.

His work – Його праця. *We work* – Ми працюємо. *They must work hard* – Вони повинні багато працювати.

Другий рівень багатозначності ми визначаємо на рівні розпізнавання граматичних категорій, які відповідають одній частині мови. Цей вид багатозначності проявляється більшою мірою у флективних мовах.

Як вже згадувалось раніше, нас цікавить правильне вживання синонімів слова «мало» в англійській мові. Це слово можна перекласти як *little / few*. Щоб ці слова були доречними та передавали сенс сказаного, потрібно знати, як їх вживати у спілкуванні англійською мовою. Різниця між цими двома словами-синонімами в тому, що *little* використовується з незліченими іменниками, *few* – зі зліченими іменниками. Наприклад:

He has very little money – У нього дуже мало грошей. *There seems little hope*. – Здається, надії мало. *I know few places that I could recommend to you*. – Я знаю мало місць, які можу тобі порадити. *Only few people can afford to pay such prices*. – Мало хто може дозволити собі такі ціни.

Прислівники *little* та *few* мають дещо негативний відтінок. Якщо перед прислівниками *little* та *few* використовується невизначений артикль *a*, вони набувають позитивний відтінок, і мають значення, подібне до слова *some* – «кілька», «деяку кількість», «трохи» і т. д.

We need to get a few things in town. – Нам потрібно щось забрати в місті. *We've got a few cakes left over from the party*. = *We've got some cakes left over from the party*. – У нас з вечора залишилося кілька тістечок. *With a little training Mike could do very well*. – Трохи потренувавшись, у Майка все вийде [6].

Тож, як ми побачили із теоретичної частини та за допомогою прикладів, розрізнити ці слова-синоніми досить легко, головне знати основні правила вживання та розрізнити злічені і незлічені іменники в англійській мові під час перекладу. При перекладі на українську або російську мову відмінність буде невідчутна бо ці два слова мають однакове значення «мало, недостатньо». Тільки, якщо слова використовувались з невизначеним артиклем, переклад буде іншим («кілька, досить»).

Як висновок до цієї статті, можна сказати, що полісемія, або багатозначність, є універсальним феноменом, зумовленим історичним розвитком світу, що викликає необхідність відображення у мові. Можна також додати, що проблема загального значення слова в сучасній лінгвістиці переросла з проблеми приватної в проблему загально-лінгвістичну, пов'язану в свою чергу з проблемою багатозначності і контексту. Багато вчених та дослідників працюють над темою багатозначності вже протягом багатьох років, а тим більш зараз, у роки XXI сторіччя, проблема полісемії є надзвичайно актуальною у зв'язку з розвитком новітніх технологій та штучного інтелекту, за допомогою яких в майбутньому виникне набагато більше можливостей для подальшого розвитку та вивчення лінгвістичних явищ.

ЛІТЕРАТУРА

1. Зенков Г.С. Вопросы теории словообразования / Г.С.Зенков. – Фрунзе: Киргиз. гос. ун-т, 1969. – 165 с.
2. Иванникова Е.А. К вопросу о взаимосвязи понятий варианта с понятием синонимии / Е.А.Иванникова // Синонимы русского языка и их особенности. – Л. : Наука, 1972. – С. 138-154.
3. Лінгвістика. Лінгвокультурологія / Ю.О.Шепель, М.Л. Вотінцева // Співвідношення однозначності та багатозначності слова в системі мови та лексикографії. – Дніпро: Акцент ПП, 2017.– Т. 11. Частина 2. – 306 с.
4. Алгоритм зняття омонімії типу «іменник-дієслово» в англійській мові та імплементація його в програмному продукті [Електронний ресурс] // Лексикографічний бюлетень. – 2006. – Режим доступу: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/72868/26-Kurstak.pdf?sequence=1>.
5. Лінгвістичні особливості розвитку багатозначності слова в англійській мові [Електронний ресурс] // Науковий блог. – 2013. – Режим доступу: <https://naub.oa.edu.ua/2013/inhvistychni-osoblyvosti-rozvytku-bahatoznachnosti-slova-v-ahlijskij-movi/>.
6. Морфологічна омонімія в англійській мові [Електронний ресурс]. – 2013. – Режим доступу: https://knowledge.allbest.ru/languages/2c0b65625b2ad78b4c53b89421316d36_0.html.

Науковий керівник: докт. філол наук, професор Швачко С.О.